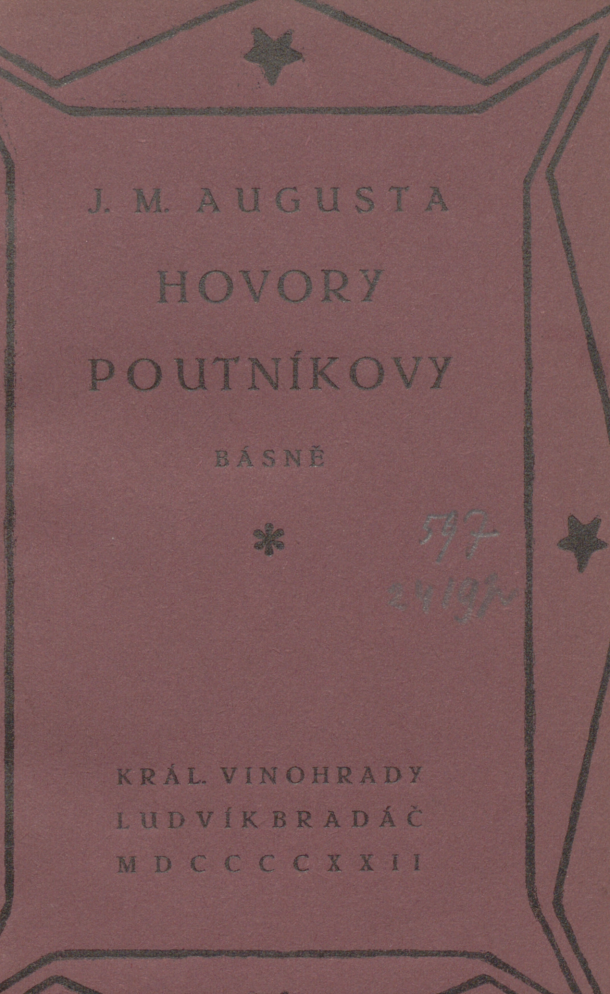

J. M. A U G U S T A

H O V O R Y

P O U T N Í K O V Y

B Á S N Ě

547

2419h

K R Á L. V I N O H R A D Y

L U D V Í K B R A D Á Č

M D C C C C X X I I

HOVORY
POUTNÍKOVY

J. M. A U G U S T A

H O V O R Y

P O U T N Í K O V Y

B Á S N Ě

M D C C C C X X I

NÁRODNÍ KNIHOVNA

1000371753

54 ~~Y~~ 4325

2419 ~~h~~/22

Z A H R A D A T O U H Y

Rozmluvy s milou

SONET DEDIKAČNÍ

Ó snívá, kterou miluji, když v dlouhém zadumání
nad lesy, hory, oblaka mé oko v dáli spěje,
kdy měsíc stoupá po nebi a květ svou hlavu sklání
a duše klášter stmělý je a lampa bez oleje!

Ó snívá, na tě myslil jsem, když noc jak v smutku žena
— ve vlasech perly měsíce a černý závoj v líci —
mne vedla v touhy zahradu, jež vůní přeplněna,
a nápis děl: jen pro bolest sem jdete, vstupující!

Já vešel branou. Do tváře květ zavál mi tvým dechem,
šum stromů tichý nade mnou byl hlasu tvého echem
a v parách vlahých cítil jsem tvá ústa opojivá...

Zahrada mlčí tajemná, jen duše klášter stmělý
se ozval zase písněmi, jichž nápěv provroucněly
jde k tobě temnem chvějivým.

Zda slyšíš je, o snívá?

ČÍM JSEM BEZ TEBE?

Tvé duše klaviaturou mé prsty znervosnělé
bloudíce matně, hledaly vždy melodie smělé,
však stichl nástroj subtilní a písňe odletěly,
a smutek v moji komnatu se věsí oněmělý.

Kol prázdno leží zmrtvělé, pól chybí mému žití
a čím jsem nyní bez tebe? Loď v prostřed vlnobití,
jež pluje v mořích neznámých, když blesk se mihá mrakem,
jak noční motýl za světlem jdouc klamným za majákem.

Jsem opuštěný hudebník, kterému nástroj vzali,
jsem chvějná střelka kompasu, jež marně pne se k cíli
a toužně hledá severu, jenž v temnotách se halí.

Jsem vraku stožár zlomený, jenž do moře se chýlí,
co volá s lodní paluby hlas zvonu v hluchou dáli,
jsem motýl, jenž jda za světlem se v ohni touhy pálí.

NAD TVÝM OBRAZEM

Když smutkem mdlým se zachvěje mé srdce láskou vřelé,
co v požár květů opojných dech léta nítí zem'
pro dobrodružství snů si jdu v zahradu osaměle
a hlavu skloním znavenou vždy nad tvým obrazem.

A soumrak, malíř kouzelný, ti v lících zázrak tvoří,
šat smuteční co zvyšuje jich krásu úbělnou,
že jasná moře zřítelnic tvých živým leskem vzhoří
a rty se dechem zachvějí, co ústa má k nim lnou.

A ticho, němý hudebník, tvým hlasem odpovídá,
když otázkami sterými má touha stále zvidá,
co značí v dálky upřený tvůj pohled truchlivý.

Noc celou zrakem žíznivým se na tvůj obraz dívám,
až pozdě k ránu lakotně tvou krásu zase skrývám
před žhavým slunce polibkem — i na něj žárlivý.

LUNA

Když snící luna naplní kraj sněžnou nádherou,
neslyšně nebes propastí jdouc — somnambulní žena,
záření smutné opojí mé srdce pověrou
a visí vzkvete bizarní má touha nezkojená.

A jasnozřením nadáno v extasích magických,
mé oko podoby tvé vlastní v tváři luny hledá,
poznávám pohled záhadný, jenž zářil z očí tvých,
ztemnělých kleslou kadeří, kde krása plála bledá.

A ve vidění prorockém já vím, ó vím, má snívá,
že oko tvé se nyní též do tváře luny dívá,
v níž zraky naše setkaly se — póly magnetu.

Ač mrazné dálky dělí nás, tvých lící líbám ovál
a cítím tvoji přítomnost v snů stkvoucích rozletu,
ne klam, však hvězdnou skutečnost mi smutek suggeroval

TVŮJ KLÍN

Jak mnich, jenž v cele dutkami své nahé tělo trýzní,
když matný přízrak večera se tiše vleče stínem,
se rozpaluji představou, jež duši mučí žízni
po klínu tvého rozkoši, jenž číší plnou vínem.

By v agonii uzavřel mne objetím svým vroucím
jak moře temných půvabů hlubina nezbádaná,
když nesmírností siných vod se sklene nad tonoucím,
— a v palác růží uved' by mě, zlatostkvoucí brána.

A zjasní halucinací má cesta žitím pustá,
že druhu druh svým pohledem v ústrety toužně spěje,
že horkým dechem polibku přilnula k sobě ústa.

A v spalující rozkoši mě obejímá žena,
jíž klín jak deska resonanční mdlým se rytmem chvěje
a lásky vůní tajemnou žhne — vása přeplněná.

POUTNÍK A JEHO STÍN

Ty nejsi vzdálená — jdem' zase spolu sami,
kdy květy usnuly, znaveny lásky hrou,
a jako lampion je měsíc nad vodami
a nebe poseto hvězd třpytnou nádherou.

A moře lásky je v tvých šedých zřítelnicích
— laternách magických, jichž klamný barev stín
mi kouzlí přeludy v obrazech míjejících,
v nichž víc' než celý svět mi je tvůj sladký klín.

Chci v tobě zaniknout'. Kde jsi? Pojď ke mně blíž'!
Chci slyšeti tvůj hlas! Proč, milá, nemluvíš?
Ah, běda! Uniklas'! Pohasly marné klamy ...

Vše bylo suggescí a smutnou lásky hrou,
zrak touhou vlahý bloudí nad vodami
a jen můj stín jde se mnou zahradou ...

POUTNÍK A JEHO STÍN
Rozmluvy s nejvěrnějším přítelem

TICHÝ VZDECH

Já nejsem již, než jakýs' truchlý hlas,
jenž ozvěnou jen tichou kdesi zní
a opakuje, odjezdí když čas:
Chci žít', ač život jest jen loučení.

Já nejdu již, než cestou zšeřelou,
kdy dohas' den a soumrak z lesů vstal,
poslední svit, jenž za sluncem jde tmou
a zapadá, ač rád by ještě vzplál.

Já nechci již, než jdu-li alejí
sám z večera, kde stará parku mříž,
by vzpomínky, jež duší zachvějí,
šly ke mně blíž'.

ODPOVĚĎ

Můj stíne, se mnou kráčíš cestou sráznou,
kamkoli Osud řídí dráhu mou
a staneš vždy, kdy kroky moje váznou
a jdu-li, za mnou dál se chvěješ tmou.

Můj druhu němý, zda bys odpověděl
na otázku, již ret můj touží dát',
a zjasnil pochyby mé, kdybys věděl,
zda zná kdo cíl a zda kdy dojdu?

— Snad. —

Jaký to přelud? Kdo je zde? Tma prázdná!
Tys němý, stíne! Kolem propast srázná!
Kdo odpověděl? Moje srdce?

— Snad. —

Tajemný stíne, ještě chci se ptát'!
Je daleká má pouť?

— Snad. —

Půjdu sám vždy?

— Snad. —

Či najdu štěstí, jež jsem ztratil?

— Ptát'

se nesmíš dál'! —

SNY ZNAVENÉHO POUTNÍKA

Rozmluvy s Bohem

GHAZEL

Tam nad hvězdami tichý měsíc byl,
když se stínem jsem mlčky hovořil.
A druh můj děl: „Mne měsíc utvořil.“
— Mne Osud zas'. Však rci mi, kde můj cíl?
„Mru se světlem, bych s ním se objevil.“
— Já za světlem jdu! Rci mi, kde můj cíl?
„Zda víš, že jdeš, bys již se nevrátil?“
— Ó vím, ó vím. Však rci mi, kde můj cíl?
„Tam nikdo nedojde, kam jít' se's odvážil.“
— Pak ztroskotám. Však rci mi, kde můj cíl?
„Tam dojdeš, kam ti Osud usoudil.“
— Jím poslán jsem. Rci mi, kde můj cíl?
„Kde ten jest — který vůdcem lidstva byl?“
— Již zahynul. Však rci mi, kde můj cíl?
„Kde Budha jest, jenž kdysi v světě žil?“
— Proud Gangu vzal jej. Však rci mi, kde můj cíl?
„Žil Zarathustra kdysi? Žil, ó žil!“
— Jej Oheň zhubil. Rci mi, kde můj cíl?
„Žil Galilejský kdysi? Žil, ó žil!“
— Svou láskou zhynul. Rci mi, kde můj cíl?
„Tak zemře každý, pro lásku kdo žil!“
— Pak zemru též. Však rci mi, kde můj cíl?
„Tam nad hvězdami...“

DVANÁCTÝ ÚDER

Zapřísahám vás, bratři moji, *zůstaňte věrni zemi* a nevěřte těm, kdo vám mluví o nadpozemských nadějích. —

Friedrich Nietzsche

Vesmíru temnem, prismatem kde sníh
paprsky láme v barvách spektrálních,
chladnoucích světů kde je marná pout
prostorou, které nelze překlenout',
kde není noci, dne, kde neznám čas,
sférickou hudbou zazněl Boží hlas:

„Na zemi půlnoc — Anděle můj, jdi —
a pohlédni, kdo z lidí ještě bdí!“

Já — k smrti smuten — ale kliden bděl
a noci anděl zvolna mimo šel.

Když táhle zvon úderů dvanáct bil,
nad čelem mým se anděl naklonil.

Úderem prvním: „Duše, bdíš?“ — se ptal.
— Ni den ni pro mne noc, ni čas, bych spal.
A druhý úder: „Duše, sníš snad jen?“
— Já dlouho spal a zlý mne tížil sen.

Třetí: „Kdo bdí, je nešťasten neb zlý!“
— Já procitl, když druzí ulehli.
Čtvrtý: „Proč noc ti nechce dáti sen?“
— Ty pravíš: noc! — a já díím: hle, je den!
Pátý: „Den, v kterém láska nevzeplá?“
— Již zhasla. Marný den, den bez tepla.
A šestý: „Kam tvá cesta vede v snech?“
— Duch k cíli jde, však tělo v okovech.
Sedmý: „Což nemáš sil okovy zlomit' sám?“
— Kdy jiný začíná, já znaven poklesám.
Osmý dí: „Toužíš usnout' věčným snem?“
— Nezmírám, nežiji, jen prostě jsem.
Devátý: „Druh by útěchu ti dal.“
— Mám druha věrného. Je se mnou vždy — můj žal.
Desátý: „Chce Bůh, aby člověk žil.“
— Bůh sám to byl, který mi ublížil.
A jedenáctý: „Duše, pláčeš snad?“
— Ó ne, ó ne! To lká jen listopad.
Dvanáct! — — — — —

Ó tiše, co chceš říci, vím,
tu otázku až jindy zodpovím,
až bděním znaven klesnu v náruč snů
a v bezdné temno navždy propadnu.
V poslední úder ty mne nyní slyš,
co ve Vesmíru Bohu vyřídíš:
Ty's, Bože, stále — celou Věčnost Tvou,

můj život vteřinou jen prchavou.
Tvým Vesmír je a můj je země klín,
v němž jsem se zrodil k žití — její syn.
Však přece slyš, co dítě vteřiny
dí Tobě, jenž jsi Věčný, Jediný!
Ty's, Bože, poslal mne a já jsem děl:
„Buď vůle Tvá!“, a poslušen jsem šel.
Jak poutník kající jsem na cestu se dal
za cílem dalekým, jež Ty's mi ukázal.
A mlčel jsem, když hlava klesla mdlá
pod tíží Osudu, jež na ni dopadla,
a šel jsem dál', jak Ty jsi poručil,
a bylo mi jen snem, co jiný žil.
Jen jednu lásku nes' jsem v srdci v dál',
vždyť každý v světě něco miloval.
Má orel skálu, která k nebi ční,
má vězeň v cele paprs'k sluneční,
má slavík růži, které může pět',
a růže rosu, jež jí líbá květ.
Jen mně jsi, Bože, lásku moji vzal
a nemám již, čím život můj by vzplál.
Však nereptám, jdu — poutník v Svatou Zem',
a když dav tupý raní kamenem
a ve tvář hanu hodí slovem zlým,
vím, Bože, Ty's to, který hodil jím.
Já přijmu ránu, bez výčitky, dál'
jdu za cílem, jež Ty's mi ukázal.

Však nikdy k Tobě nezazní můj ret,
když zraňuješ ty, jež jsi poslal v svět.
A není prosby, již bych k Tobě slal,
jsi nyní pro mne marný ideal.
Já nezávidím Tobě Věčnost Tvou,
jsem smrtelný — chci lásku smrtelnou.
Ty, který zraňuješ, mne nyní slyš,
od idealů chci zas' k zemi blíž'!
Co svěřil's mi, to věrně vykonám,
však bez Tvé pomoci. Chci jíti sám
a nezvolám, byť mřel bych v zápase:
„Buď se mnou, den můj připozdívá se!“
A není odměny, již od Tebe bych vzal
když zraňuješ ty, jimž jsi úkol dal.
To dvanáctý můj úder Tobě dí,
to vzkazuji Ti — posel Tvůj, jenž bdí,
— sám kapka v moři, dítě vteřiny,
Tobě, jenž Věčný jsi a Jediný,
jenž bydlíš v temnu, prismatem kde sníh
paprsky láme v barvách spektrálních,
chladnoucích světů kde je marná pout
prostorou, které nelze překlenout'.

DIOGENES

Truchlé stíny padly v duši moji,
snící o tom, o čem mrtvý sní
v čas, kdy noc se s jítrem plavě poji
nad krajem, než den se rozjasní.

Tmu bych zaplašil, zas' k tomu místu,
kde se ústa k ústům sklonila,
krácel jsem, co lampu z ametystu
ruka moje chvějná clonila.

„Čeho hledáš?“, tázalo se ráno,
„Člověka?“ — Já odpověděl „Ne!“
„Tedy Lásku?“ — Srdce dělo „Ano“,
moje rty kdy byly uvřené.

„Ubohý! Sny tvé sem marně spěly,
marně lampa tvoje bude plát'.
Bůh je Láska. Boha nepříteli!
kterak můžeš láskou rozkvétat'?“

MISTROVA OBRANA

A potom ďábel na horu mne vzal,
na horu vysokou, s níž ukázal
mi celý kraj, jenž pod ní v klidu spal
a město, které rád mám.

Jitra svit

se rozhořel a řeky šedý pás,
jenž město přepíná, se kovem zaleskl
a báně věží plály smaragdem.
Já objal město dlouhým pohledem
a laskal je jak dívku milenec,
jenž krásy vidí, jiným ztajené.

A ďábel řekl: „Tento celý kraj
i město, jež tu leží pod tebou,
tvým stane se; tvé jméno bude žít'
na lidu rtech, až ty již budeš prach;
to vše ti dám, když mně se pokloníš
a na vždycky se lásky odřekneš.“

Zrak můj se svezl opět na město,
po jehož střechách rána stín se chvěl,
kde rozvlály se bílé praporky,
jak třepotavý pozdrav milenčin.

To slavnost jakous' v městě slavili,
nad nímž den jasný v chladu podzimním
se rozevřel jak krásný bílý květ.
Můj pohled zůstal k městu připoután
když děl jsem potom:

„Kterak miluji
to město snivé, které tolikrát'
jsem objal zrakem! Přec' však nechci ho
za cenu lásky, již se zřící mám.
Bůh Láskou je — já s Bohem účtoval,
však přece stále jemu kořím se.
Vím dobře, láska že již nepřijde,
že marná je má touha žízňivá,
však přece toužím celým žitím svým,
svou každou myšlenkou i pohledem
i tepem srdce, žhavou krví svou
po lásce, která nikdy nevzkvete.
Bez lásky — žiji touhou alespoň,
jí vzdát' se — svého žití bych se vzdal.
Co miluji, když nemám ničeho?
Když znaven těžce kráčím životem
Ó, život miluji!“ —

Pak zmlknul jsem
a po chvíli, když jsem se ohlédl,
již jsem byl sám.

Žhavého jitra svit
se rozhořel a řeky šedý pás,

jenž město přepíná, se kovem zaleskl
a báně věží plály smaragdem.
Po jeho střechách rána svit se chvěl,
kde rozvlály se bílé praporky,
jak třepotavý pozdrav milenčin.
To slavnost jakous' v městě slavili,
nad nímž den jasný v chladu podzimním
se rozevřel jak krásný bílý květ.

POUTNÍK BEZ STÍNU

Rozmluvy se životem

SFINX

Noc temná. Tichý poutníče kam zavedly tě sny?
Zadumán stanuv, pohlížíš v zrak sfingy záhadný,
jež tobě dí:

„Proč přicházíš? Vše kolem nicota,
můj pohled skrývá jediný tajemství života.
Z mých očí v dáli upřených chceš tajemství to mít’?“

„Je k němu jedna odpověď: nechtít’ ho znát’, však žít’.“

Memnonův Kolos zazvučel, když uzřel zory svit.

HYMNUS

Ó živote, ač tolikrát' v své síle
jsi ranil mě a vzdálil cíl mých cest,
přec oddaně mé srdce pošetilé
ti zpívá tento hymnus na počest.

A v kouzlo zajat, jež tvá krutost chová,
bytostí svou se musím k tobě pnout',
jak milenec, jenž klamán — přec' vždy znova
nevěrnou dívku touží obejmout'.

Tvá krása marná nikdy neukojí,
co tvoříš příští chvíli zabiješ.
Ó umělče, za mroucí krásu tvoji
dík vzdává tělo, k smrti jdoucí též!

Ty světlo jsi a já jsem jenom svícen,
tvou nesu tíž', co jas tvůj kol se stkví.
Ó mistře veliký, tvou slávou vznícen,
ti podiv vzdávám, jenž se v duši chví!

Tvým pohledem — vždy hrozivým a temným
zář' mého štěstí dávno dohasla.
Ó nepříteli, refrainem přec' jemným
ti lásku zpívám, jež v mém srdci plá!

DÍKŮVZDÁNÍ

Ó živote, ty Vesmírem jsi vzplanul
jak meteor, bys někdy opět zhas',
pro okamžik, kdy's v tichu Věčna stanul,
co vzešlo marných krás!

Koloběh světů, drahou svou jež spějí,
a slunce blesk, jenž bílý z temna vstal,
obláčky, které zorou růžovějí
a snivé plují v dál'.

Spád vodstva k moři, vůní dech, jenž spíjí,
svit jiter, který vzhořel na horách,
poledne zlatá s barev symfonií,
západů smutný nach.

Ó živote, za nebe nezkalená,
za slunce, hvězdy, lásku, jíž dal's vznik,
za vše, čím moje celá bytost sténá,
za to, že jsi — můj dík!

POUTNÍK BEZ STÍNU

Já kráčím tam, kde slunce plane div,
jdu sám v ten čas, kdy nejkratší je stín,
kdy v dálce září modro perspektiv
a vůní dýchá horký země klín.

Je ticho. Ani hlasu není tu,
jdu po úbočí, slavný kdy je den,
až dojdu, slunce bude v zenithu,
já na vrcholu sám jím ozářen.

Po námáze mi klidu skytne zem',
po žalech — lásky rozevře se klín,
v něm spočinu po cestě za sluncem,
za chvíle té, kdy nejkratší je stín.

O B S A H

ZAHRADA TOUHY (Rozmluvy s milou)	5
Sonet dedikační	7
Čím jsem bez tebe?	8
Nad tvým obrazem	9
Luna	10
Tvůj klín	11
Poutník a jeho stín	12
POUTNÍK A JEHO STÍN (Rozmluvy s nejvěr-	
nějším druhem)	13
Tichý vzdech	15
Odpověď	16
SNY ZNAVENÉHO POUTNÍKA (Rozmluvy	
s Bohem)	17
Ghazel	19
Dvanáctý úder	20
Diogenes	24
Mistrova obrana	25
POUTNÍK BEZ STÍNU (Rozmluvy se životem)	29
Sfinx	31
Hymnus	32
Díkůvzdání	33
Poutník bez stínu	34

Tuto knihu vypravil F. Kobliha,
vytiskli Kryl a Scotti v Novém
Jičíně a vydal Ludvík Bradáč
na Královských Vinohradech

1 9 2 1

